

Handläggare
Niklas Karlsson
08-508 260 86**Till**
Exploateringsnämnden
2021-04-29

Motion om procentregel för idrottsinvesteringar. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Johan Castwall
FörvaltningschefGunnar Jensen
Avdelningschef

Sammanfattning

Exploateringsnämnden har fått ”*Motion om införande av procentregel för idrottsinvesteringar*” av Clara Lindblom m.fl. (V) på remiss från kommunstyrelsen,

I motionen beskrivs en procentregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer, och motionärerna vill pröva en motsvarande metod för att öka tillgången på idrottsanläggningar och rörelsefrämjande ytor i staden, genom att öronmärka och omfördela en viss andel av budgeten i exploateringsprojekt till fastighetsnämnden för nya idrottsinvesteringar.

Exploateringskontoret
Avdelningen för ProjektutvecklingFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 260 86
Växel 08-508 276 00
niklas.karlsson@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar:

- att kommunstyrelsen tillsammans med berörda nämnder och styrelser får i uppdrag att utreda förutsättningar för och konsekvenser av att införa en procentregel för investeringar i idrottsanläggningar samt ytor för lek och fysisk aktivitet
- att utredningen även överväger lämpligt procenttal att öronmärka för idrottsanläggningar, lämnar förslag på regelverk samt hur implementering av en sådan regel kan genomföras

Exploateringskontoret anser att många av de förutsättningar som gör att enprocentregeln för konst fungerar relativt väl saknas vad gäller idrottsinvesteringar.

Det finns inga direkta samordningsfördelar att vinna i planering eller genomförande, inte heller skulle metoden ge någon tydlig koppling mellan exploateringsprojekten och vilka idrottsinvesteringar som genomförs med omfördelade medel.

Enligt kontorets mening skulle ett sådant arbetssätt endast bli en arbetskrävande och administrativt komplicerad omfördelning av budget från exploateringsnämnden till fastighetsnämnden, som riskerar att försvaga idrottsnämndens möjlighet att självständigt styra och prioritera sina investeringar. Exploateringskontoret ser behovet av investeringar i idrottsanläggningar som en självklar och viktig del i utvecklingen av staden.

Om fullmäktige vill öka fastighetsnämndens budgetram och minska exploateringsnämndens, eller om man vill ange idrottsinvesteringarna som en fast andel av exploateringsnämndens budget så vore det, enligt exploateringskontorets mening betydligt enklare, billigare och skulle ge bättre förutsättningar för idrottsnämnden att styra sin verksamhet, om man gör det när KF fattar beslut om budget.

Bakgrund / Remissen

Exploateringsnämnden har fått ”*Motion om införande av procentregel för idrottsinvesteringar*” av Clara Lindblom m.fl. (V) på remiss från kommunstyrelsen, för yttrande senast den 30 april 2021. (KS Dnr 2020/1441)

I motionen beskrivs en procentregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer, som innebär att minst en procent av budgeten vid ny-, om- och tillbyggnationer av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer ska investeras i byggnadsanknuten konstnärlig gestaltning.

Med inspiration av detta vill motionärerna pröva en motsvarande metod för att öka tillgången på idrottsanläggningar och rörelsefrämjande ytor i staden. Ett sätt att göra det skulle enligt motionen kunna vara att öronmärka och omfördela en viss andel av budgeten i exploateringsprojekt till fastighetsnämnden för nya idrottsinvesteringar. Detta i syfte att väsentligt förbättra möjligheterna att genomföra fastighetsnämndens prioriterade projekt och att knyta planeringen för nya idrottsanläggningar närmare planeringen för nya bostäder.

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar:

- att kommunstyrelsen tillsammans med berörda nämnder och styrelser får i uppdrag att utreda förutsättningar för och konsekvenser av att införa en procentregel för investeringar i idrottsanläggningar samt ytor för lek och fysisk aktivitet
- att utredningen även överväger lämpligt procenttal att öronmärka för idrottsanläggningar, lämnar förslag på regelverk samt hur implementering av en sådan regel kan genomföras

Motionen i sin helhet finns i bilaga 1.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för Projektutveckling.

Exploateringskontorets synpunkter

Enprocentregeln för konst

Enprocentregeln för konst har tillämpats i staden under lång tid för stadens nyinvesteringar i allmän plats, framförallt torg och parker, och vid nyinvesteringar i byggnader för kommunala verksamheter och bostäder.

Metoden är enligt kontorets uppfattning av stor betydelse för möjligheterna att berika det offentliga rummet med konstnärlig

utsmyckning som en integrerad del i utbyggnaden av den växande staden. Arbetsmodellen har utmaningar och svårigheter av olika slag, administrativt och vad gäller styrning där en nämnds handlingsutrymme styrs av en annan nämnds budgetbeslut, och inte minst samverkan mellan den konstnärliga processen och de komplicerade och delvis oförutsägbara beslutsprocesserna kring planläggning och investeringsbeslut.

Fördelen, som kontoret ser det, är att modellen ger möjlighet att integrera den offentliga konsten i planering, projektering och byggandet av allmän plats, där uppförande av verken i många fall sker helt eller delvis integrerat i exploateringskontorets entreprenader, i nära samverkan med Stockholm konst.

Motionen och bostadsnära ytor för lek och aktivitet

Motionens huvudförslag är, såvitt kontoret förstår, att via en fast procentsats omfördela medel från exploateringsnämndens projekt till fastighetsnämndens investeringar i idrottsanläggningar. Samtidigt anges att det skulle kunna frigöra ”medel för åtgärder för lek och fysisk aktivitet i direkt anslutning till nya bostadsområden”. Det senare förefaller avse lekparker, mindre bollplaner och liknande i parkmiljö.

Kontoret förstår inte riktigt det sambandet. I nya stadsdelar och vid upprustning av parker i samband med förtätningar sker sådana investeringar i parkmark normalt via exploateringsnämndens budget och parkerna förvaltas sedan av stadsdelsnämnderna. Om inte tanken är att samtidigt ge fastighetsnämnden ett utökat uppdrag inom det området skulle en omfördelning enligt förslaget istället minska exploateringsnämndens utrymme för sådana satsningar.

Idrottsinvesteringar

Planering och uppförande av idrottsanläggningar har andra förutsättningar än konstnärlig utsmyckning av allmän plats.

Fastighetsnämndens investeringar i idrottsanläggningar för idrottsnämndens räkning avser i huvudsak större anläggningar, från enstaka konstgräsplaner för fotboll till mindre eller större idrottsplatser, idrotts- och simhallar mm. När nya anläggningar planeras i samband med exploateringsprojekt sker den tidiga planeringen, med bedömning av behov och tillgång på mark som en del i detaljplaneprocessen. Där medverkar idrotts- och fastighetskontoren som självständiga aktörer, och

fastighetskontoret ansvarar för projektering och byggande av anläggningarna på samma sätt som övriga byggherrar i ett planområde, med eget budgetansvar.

I den processen finns varken möjlighet till eller behov av den mycket nära integration av projektering och byggande som finns mellan kontoret och Stockholm konst vad gäller utsmyckning av allmän plats. Konsten ”byggs” samtidigt med och som en del av den allmänna platsen.

Sambandet mellan budgetens storlek i ett exploateringsprojekt och behovet av idrottsanläggningar är enligt kontorets mening svagt. Vid utbyggnad av helt nya större områden finns ett samband mellan antalet nya bostäder och tillkommande behov, men den absolut största delen av stadens projekt avser kompletteringsbebyggelse i befintliga stadsdelar där behovet i hög grad beror av om det råkar finnas anläggningar i stadsdelen sedan tidigare eller inte.

En aspekt som kontoret inte överblickar är om och hur en sådan omfördelning skulle påverka nämndens och fullmäktiges syn på lönsamhet i genomförandebesluten. En generell omfördelning som belastar varje exploateringsprojekt kan medföra att det blir ännu svårare att fatta genomförandebeslut för projekt i områden med låga markvärden.

Motionen föreslår inte hur många procent som ska omfördelas till idrott, man vill utreda den frågan vidare. Utan att föregripa en sådan eventuell utredning kan man överväga effekterna av en ny regel med några olika antaganden.

Nya idrottsanläggningar fordrar betydligt större investeringar än konst, en konstgräsplan för fotboll ofta från 15-20 mnkr och uppåt, en idrottshall från 50 mnkr och ofta betydligt mer.

En genomgång av alla genomförandebeslut över 50 mnkr i exploateringsnämnden 2017-2020 visar att ca 1/3 är under 100 mnkr, ca 1/3 är mellan 100 - 350 mnkr och en tredjedel över 500 mnkr, varav två går över 1 miljard. Ett räkneexempel med utgångspunkt i detta och ett antagande om två procents omfördelning ger vid handen att det under fyra år skulle varit ett projekt per år som ensamt kunnat finansiera en konstgräsplan.

Omfördelning av några procent av ett exploateringsprojekts budget kan alltså ytterst sällan ensamt ge utrymme för nya idrottsanläggningar. Kontorets bedömning är istället att även med en relativt hög procentsats för omfördelning skulle en sådan regel som föreslås i motionen kräva helt nya administrativa system där "bidragen" från exploateringsnämnden samlas i någon form av pott för fastighetsnämndens investeringar, att sedan beslutas av idrottsnämnden, sannolikt även med möjlighet till omfördelning mellan olika år. Ett komplicerat system där man tappar kopplingen mellan exploateringsprojekten och vilka idrottsbehov de ger upphov till och till vad som faktiskt byggs.

Kontorets sammanfattande bedömning

Många av de förutsättningar som gör att enprocentregeln för konst fungerar relativt väl saknas helt vad gäller idrottsinvesteringar.

Det finns inga samordningsfördelar att vinna i planering eller genomförande, inte heller skulle metoden ge någon märkbar eller direkt koppling mellan exploateringsprojekten och vilka idrottsinvesteringar som genomförs med de omfördelade medlen.

Enligt kontorets mening är det istället tydligt att ett sådant arbetssätt riskerar att bli oerhört krångligt, samtidigt som det riskerar att påtagligt försvaga idrottsnämndens möjlighet att självständigt styra och prioritera sina investeringar.

I praktiken blir det endast en arbetskrävande och administrativt komplicerad omfördelning av budget från exploateringsnämnden till fastighetsnämnden, detta förstås under förutsättning att KF inte i motsvarande grad minskar dessa investeringsbudgetar.

Exploateringskontoret ser behovet av investeringar i idrottsanläggningar som en självklar och viktig del i utvecklingen av staden, och kontoret välkomnar alla försök att ge idrotts- och fastighetsnämnderna tydliga och långsiktiga förutsättningar att delta i stadsutvecklingsprocessen.

Om fullmäktige vill öka fastighetsnämndens budgetram och minska exploateringsnämndens, eller om man vill ange idrottsinvesteringarna som en fast andel av exploateringsnämndens budget så vore det, enligt exploateringskontorets mening betydligt enklare, billigare och

skulle ge bättre förutsättningar för idrottsnämnden att styra sin verksamhet, om man gör det när KF fattar beslut om budget.

Slut

Bilagor

1. Motion om procentregel för idrottsinvesteringar av Clara Lindblom m.fl. (V) (Dnr KS 2020/1441)